

Yığıt (Stack)

Yığıt/Yığın (Stack)

- Son giren ilk çıkar (**Last In First Out-LIFO**) veya İlk giren son çıkar (**First-in-Last-out FILO**) mantığıyla çalışır.
- Eleman ekleme çıkarmaların en üstten (top) yapıldığı veri yapısına yığıt (stack) adı verilir.
- Bir eleman ekleneceğinde yığıtın en üstüne konulur. Bir eleman çıkarılacağı zaman yığıtın en üstündeki eleman çıkarılır.
- Bu eleman da yığittaki elemanlar içindeki en son eklenen elemandır. Bu nedenle yığıtlara LIFO (Last In First Out Son giren ilk çıkar) listesi de denilir.

Yığıt/Yığın (Stack)

- Yığın yapısını gerçekleştirmek için 2 yol vardır.
 - Dizi kullanmak
 - Bağlantılı liste kullanmak
- **empty stack**: Boş yığıt
- **push (koy)**:Yığıta eleman ekleme.
- **pop (al)**:Yığıttan eleman çıkarma

Yığın İşlemleri

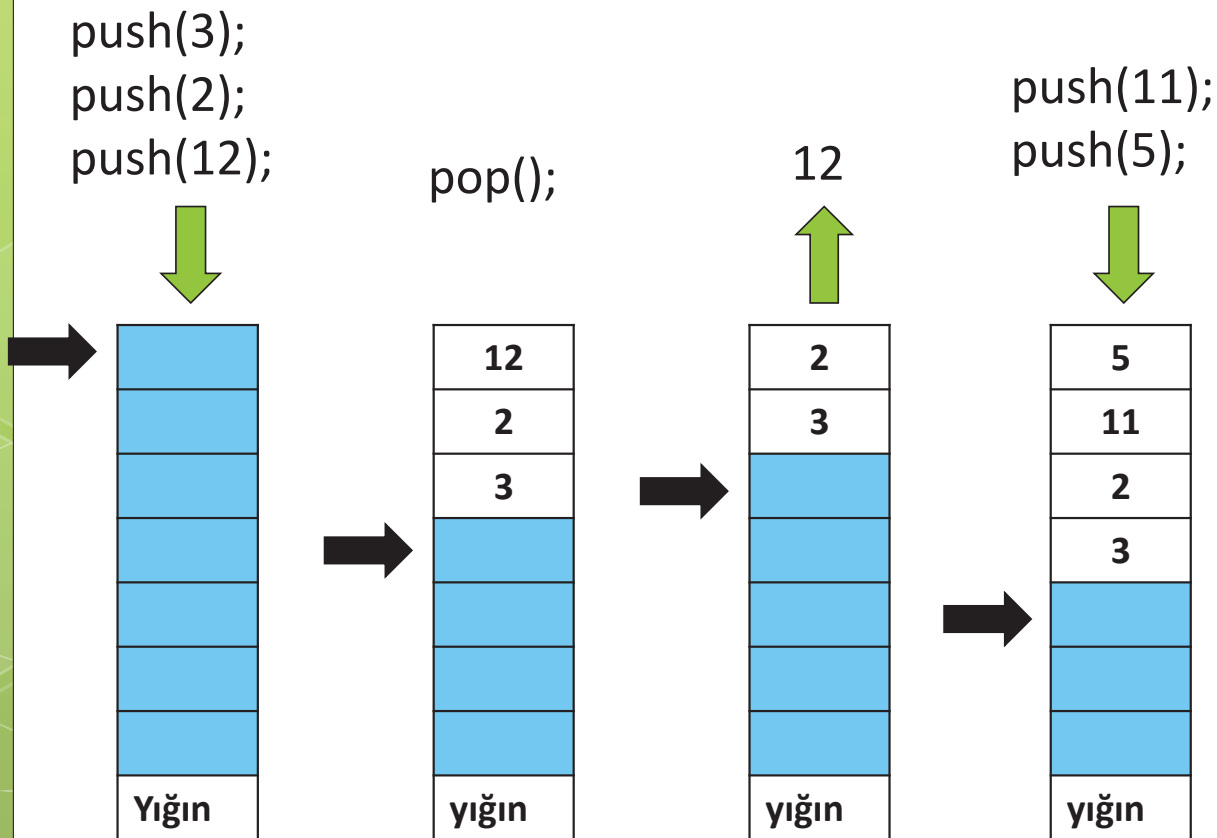
○ Ana yığın işlemleri:

- **push(nesne):** yeni bir nesne ekler
 - Girdi: Nesne Çıktı: Yok
- **pop():** en son eklenen nesneyi çıkarıp geri döndürür.
 - Girdi: Yok Çıktı: Nesne

○ Yardımcı yığın işlemleri:

- **top():** en son eklenen nesneyi çıkarmadan geri döndürür.
 - Girdi: Yok Çıktı: Nesne
- **size():** depolanan nesne sayısını geri döndürür.
 - Girdi: Yok Çıktı: Tamsayı
- **isEmpty():** yığında nesne bulunup bulunmadığı bilgisi geri döner.
 - Girdi: Yok Çıktı: Boolean

Yığın (stack) Yapısı

Yığıt/Yığın (Stack)

- Örnek kullanım yerleri
 - Yazılım uygulamalarındaki Undo işlemleri stack ile yapılır. Undo işlemi için LIFO yapısı kullanılır.
 - Web browser'lardaki Back butonu (önceki sayfaya) stack kullanır. Buradada LIFO yapısı kullanılır.
 - Matematiksel işlemlerdeki operatörler (+,*,/,- gibi) ve operandlar için stack kullanılabilir.
 - Yazım kontrolündeki parantezlerin kontrolünde stack kullanılabilir.

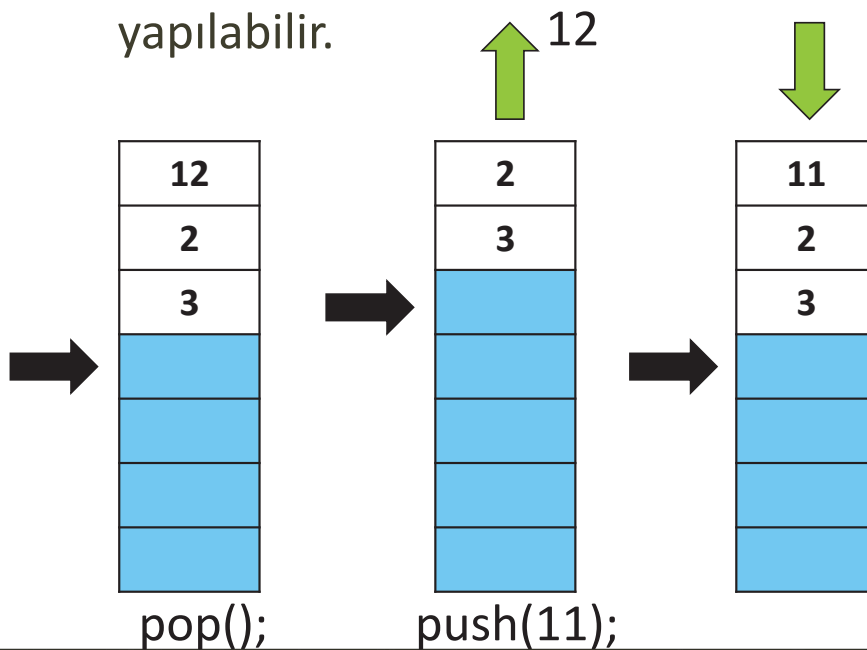
Yığıt/Yığın (Stack)

Örnek : Yığına ekleme ve çıkarma

İşlem	Yığıt (tepe)	Çıktı
push("M");	M	
push("A");	MA	
push("L");	MAL	
push("T");	MALT	
pop();	MAL	T
push("E");	MALE	T
pop();	MAL	TE
push("P");	MALP	TE
pop();	MAL	TEP
push("E");	MALE	TEP
pop();	MAL	TEPE

Dizi Tabanlı Yığın

- Bir yığını gerçekleştirmenin en kolay yolu dizi kullanmaktır. Yığın yapısı dizi üzerinde en fazla N tane eleman tutacak şekilde yapılabilir.

Dizi Tabanlı Yığın

- Nesneleri soldan sağa doğru ekleriz. Bir değişken en üstteki nesnenin index bilgisini izler. Eleman çıkarılırken bu index değeri alınır.

Algorithm *size()*

return $t + 1$

Algorithm *pop()*

if *isEmpty()* then

throw *EmptyStackException*

else

$t \leftarrow t - 1$

return $S[t + 1]$

Dizi Tabanlı Yığın

- Yığın nesnelerinin saklandığı dizi dolabilir. Bu durumda push işlemi aşağıdaki mesajı verir.
- FullStackException** (DoluYığınİstinası)
 - Dizi tabanlı yaklaşımın sınırlamasıdır.

```
Algorithm push(o)  
  if  $t = S.length - 1$  then  
    throw FullStackException  
  else  
     $t \leftarrow t + 1$   
     $S[t] \leftarrow o$ 
```


Başarım ve Sınırlamalar

- Başarım
 - n yığındaki nesne sayısı olsun
 - Kullanılan alan $O(n)$
 - Her bir işlem $O(1)$ zamanda gerçekleşir.
- Sınırlamalar
 - Yığının en üst sayısı önceden tanımlanmalıdır ve değiştirilemez.
 - Dolu bir yığına yeni bir nesne eklemeye çalışmak istisnai durumlara sebep olabilir.

Büyüyebilir Dizi Tabanlı Yığın Yaklaşımı

- **push** işlemi esnasında dizi dolu ise bir istisnai durum bildirimi geri dönmektense yığının tutulduğu dizi daha büyük bir dizi ile yer değiştirilir.
- Yeni dizi ne kadar büyüklükte olmalı?
 - **Artımlı strateji:** yığın büyüklüğü sabit bir c değeri kadar arttırılır.
 - **İkiye katlama stratejisi:** önceki dizi boyutu iki kat arttırılır
- Bağlı liste yapılarını kullanarak yığın işlemini gerçekleştirmek bu tür problemlerin önüne geçmede yararlı olur.

```
Algorithm push( $o$ )  
  if  $t = S.length - 1$  then  
     $A \leftarrow$  new array of  
      size ...  
    for  $i \leftarrow 0$  to  $t$  do  
       $A[i] \leftarrow S[i]$   
     $S \leftarrow A$   
   $t \leftarrow t + 1$   
   $S[t] \leftarrow o$ 
```

Yığın ve Operasyonları

```
public class Yigin {  
  
    int kapasite=100; // maksimum eleman sayısı  
    int S[]; //Yığın elemanları - pozitif tam sayı  
    int p; // eleman sayısı  
  
    public Yigin(){ // yapıcı yordam  
        s[] = new int[kapasite];  
        p = 0;  
    }  
  
    int koy(int item);  
    int al();  
    int ust();  
    boolean bosmu();  
    boolean dolumu();  
}
```

Yığın Operasyonları – bosmu, dolumu

```
// yığın boşsa true döndür
public boolean bosmu() {
    if (p < 1) return true;
    else return false;
} //bitti-bosmu

// Yığın doluysa true döndür
public boolean dolumu(){
    if (p == kapasite-1) return true;
    else return false;
} // bitti-dolumu
```

Yığın Operasyonları: koy

```
// Yığının üstüne yine bir eleman koy
// Başarılı ise 0 başarısız ise -1 döndürür.
int koy(int yeni){

    if (dolumu()){
        // Yığın dolu. Yeni eleman eklenemez.
        return -1;
    }

    S[p] = yeni;
    p++;

    return 0;
} /bitti-koy
```

Yığın Operasyonları: ust

```
// Yığının en üstündeki sayıyı döndürür
// Yığın boşsa, -1 döndürür
public int ust(){
    if (bosmu()){
        // Yığın başsa hata dönder
        System.out.println("Stack underflow");
        return -1;
    }

    return S[p-1];
}
```


Stack Operations: al

```
// En üsteki elemanı dönder.  
// Yığın boşsa -1 dönder.  
public int al(){  
    if (bosmu()){  
        // Yığın boşsa hata dönder  
        System.out.println("Stack underflow");  
        return -1;  
    }  
  
    int id = p-1; // en üsteki elemanın yeri  
    p--;        // elemanı sil  
  
    return S[id];  
}
```

Yığın Kullanım Örneği

```
public static void main(String[] args){
    Yigin y = new Yigin();

    if (y.bosmu())
        System.out.println("Yığın boş");

    y.koy(49);    y.koy(23);

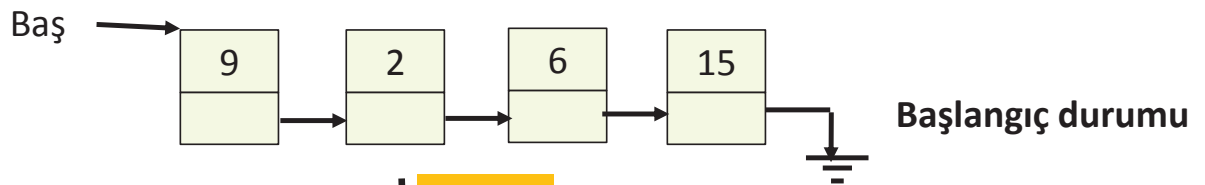
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());

    y.koy(44);    y.koy(22);

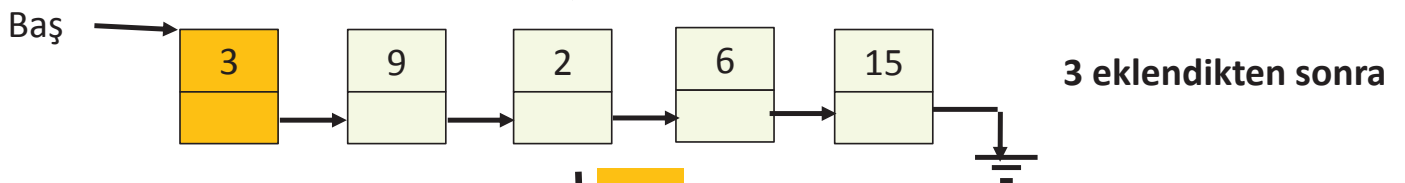
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.ust());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());

    if (y.bosmu()) System.out.println("Yığın boş");
}
```

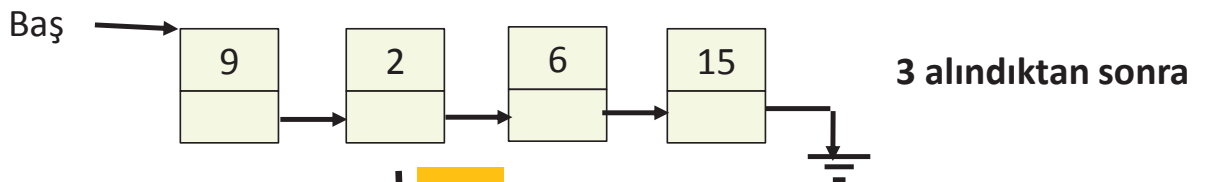
Yığın- Bağlantılı Liste Gerçekleştirimi

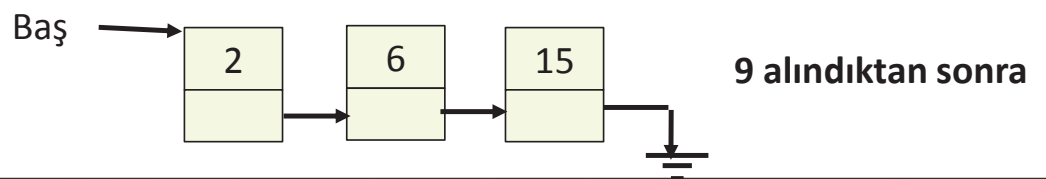
↓ koy(3)

↓ al()

↓ al()

Bağlantılı Liste Gerçekleştirimi

```
public class YiginDugumu {  
    int eleman;  
    YiginDugumu sonraki;  
  
    YiginDugumu(int e){  
        eleman = e; sonraki = NULL;  
    }  
}
```

```
public class Yigin {  
    private YiginDugumu ust;  
  
    public Yigin() {ust = null;}  
  
    void koy(int eleman);  
    int al();  
    int ust();  
    boolean bosmu();  
};
```

Yığın Operasyonları: koy, bosmu

```
// Yığına yeni eleman ekle
public void koy(int eleman){
    YiginDugumu x = new YiginDugumu(eleman);
    x.sonraki = ust;
    ust = x;
}

// Yığın boşsa true döndür
public boolean bosmu(){
    if (ust == NULL)
        return true;
    else
        return false;
}
```

Yığın Operasyonları: ust

```
// Yığının ilk elemanını döndür
public int ust(){
    if (bosmu()){
        System.out.println("Stack underflow"); // Boş yığın
        return -1; // Hata
    }

    return ust.eleman;
} //bitti-ust
```

Yığın Operasyonları: Al()

```
// Yığının en üst elemanın siler ve döndürür.  
public int Al(){  
    if (bosmu()){  
        System.out.println("Stack underflow"); // Boş yığın.  
        return -1; // Hata  
    }  
  
    YiginDugumu temp = ust;  
  
    // Bir sonraki elemana geç  
    ust = ust.sonraki;  
  
    return temp.eleman;  
} //bitti-al
```

Yığın Kullanım Örneği

```
public static void main(String[] args){
    Yigin y = new Yigin();

    if (y.bosmu())
        System.out.println("Yığın boş");

    y.koy(49);    y.koy(23);

    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());
    y.koy(44);    y.koy(22);

    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.ust());
    System.out.println("Yığının ilk elemanı: "+ y.al());

    if (y.bosmu()) System.out.println("Yığın boş");
}
```


Örnekler –Java

- Java'da hazır Stack (yığıt) sınıfı da bulunmaktadır. Aşağıdaki örnekte String'ler, oluşturulan **s** yığıtına yerleştirilerek ters sırada listelenmektedir.
- `import java.util.*;`
- `public class StackTest`
- `{`
- `public static void main(String args[])`
- `{ String str[] = { "Bilgisayar", "Dolap", "Masa", "Sandalye", "Sıra" };`
- `Stack s = new Stack();`
- `for(int i=0; i < t.length; ++i) s.push(str[i]);`
- `while(!s.empty()) System.out.println(s.pop());`
- `}`
- `}`

Uygulama Ödevi

- Derleyici/kelime işlemciler
 - Derleyicileri düşünecek olursak yazdığımız ifadede ki parantezlerin aynı olup olmadığını kontrol ederler.
 - Örneğin: $2*(i + 5*(7 - j / (4 * k))$ ifadesinde parantez eksikliği var. ")"
 - Yığın kullanarak ifadedeki parantezlerin eşit sayıda olup olmadığını kontrol eden programı yazınız.

Uygulama Ödevi

- Yığın kullanarak parantez kontrol:

- 1) Boş bir yığın oluştur ve sembolleri okumaya başla
- 2) Eğer sembol başlangıç sembolü ise ('(', '[', '{') Yığına koy
- 3) Eğer sembol kapanış sembolü ise (')', ']', '}')
 - I. Eğer yığın boşsa hata raporu döndür
 - II. Değilse
 - Yığından al
 - Eğer alınan sembol ile başlangıç sembolü aynı değilse hata gönder
- 4) İfade bitti ve yığın dolu ise hata döndür.

ÖRNEKLER

C# Programlama Dilinde Bağlı Liste Örneği ve Kullanımı-TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE Düğüm Yapısı

```
public class ListNode
{
    public string numara, adSoyad;
    public double ortalama;
    public ListNode sonraki;
    public ListNode(string numara, string adSoyad, double ortalama)
    {
        this.numara = numara; ;
        this.adSoyad = adSoyad;
        this.ortalama = ortalama;
    }
}
```

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE Yapısı

- public class LinkedList
- {
- public ListNode headNode, tailNode;
- public LinkedList()
- {
- headNode = new ListNode("head","",o);
- tailNode = new ListNode("tail","",o);
- headNode.sonraki = tailNode;
- tailNode.sonraki = tailNode;
- }
- }

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Başa Düğüm Ekleme

- `public void Ekle(LinkedList bL, ListNode IN, string yer)`
- `{`
- `ListNode aktif = bL.headNode;`
- `IN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = IN;`
- `}`

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Sıraya Düğüm Ekleme

- `public void Ekle(LinkedList bL, ListNode lN, string yer)`
- `{`
- `ListNode aktif = bL.headNode;`
- `while ((aktif.sonraki != bL.tailNode) &&`
- `(string.Compare(aktif.sonraki.numara, lN.numara) < 0))`
- `aktif = aktif.sonraki;`
- `lN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = lN;`
- `}`

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Sona Düğüm Ekleme

- `public void Ekle(LinkedList bL, ListNode lN, string yer)`
- `{`
- `ListNode aktif = bL.headNode;`
- `while (aktif.sonraki != bL.tailNode)`
- `aktif = aktif.sonraki;`
- `lN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = lN;`
- `}`

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Düğüm Ekleme

- `public void Ekle(LinkedList bL, ListNode IN, string yer)`
- `{ ListNode aktif = bL.headNode;`
- `if (yer == "BASA")`
- `{ IN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = IN; }`
- `else if (yer == "SIRAYA")`
- `{`
- `while ((aktif.sonraki!= bL.tailNode) && (string.Compare(aktif.sonraki.numara, IN.numara)<0))`
- `aktif = aktif.sonraki;`
- `IN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = IN;`
- `}}`
- `else if (yer == "SONA")`
- `{ while (aktif.sonraki != bL.tailNode)`
- `aktif = aktif.sonraki;`
- `IN.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = IN;`
- `} }`

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Düğüm Silme

- **//Baştan düğüm silme**
- if (rBBas.Checked)
- `bagliListe.headNode.sonraki = bagliListe.headNode.sonraki.sonraki;`
- **//Sondan Düğüm silme**
- else if (rBSon.Checked)
- {
- `ListNode aktif = bagliListe.headNode;`
- `while (aktif.sonraki.sonraki != bagliListe.tailNode)`
- `aktif = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki = bagliListe.tailNode;`
- }

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

Düğüm Silme

- **//Tümünü Silme**
- else if (rBTumu.Checked)
- {
- ListNode aktif = bagliListe.headNode;
- while (aktif.sonraki != bagliListe.tailNode)
- aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki;
- }
- **//Aranan kişiyi Silme**
- else if (rBKisi.Checked)
- {
- ListNode aktif = bagliListe.headNode;
- while((aktif.sonraki!=bagliListe.tailNode) &&(aktif.sonraki.numara!=tBNum.Text))
- aktif = aktif.sonraki;
- aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki;
- }

C# -TEK YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

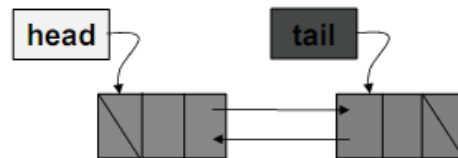
Düğüm Silme

o //İstenilen Sırada Silme

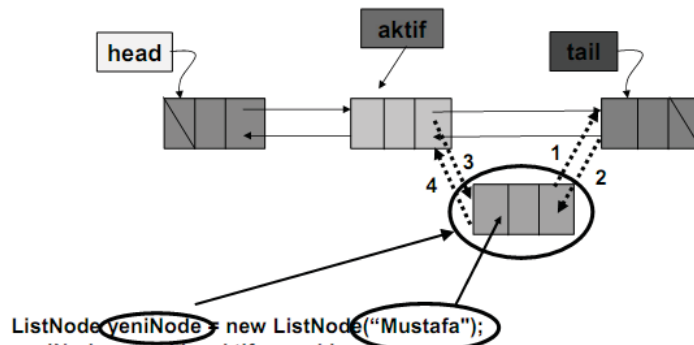
- o else if (rBSira.Checked)
- o { int Sira = Convert.ToInt16(tBSil.Text); int i = 1;
- o if (Sira != 0)
- o { ListNode aktif = bagliListe.headNode;
- o while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (i < Sira))
- o { aktif = aktif.sonraki; i++; }
- o if ((aktif.sonraki == bagliListe.tailNode) && ((i-1) < Sira))
- o MessageBox.Show("Listedeki eleman sayısından büyük değer girildi !" ,
- o "Hata !" , MessageBoxButtons.OK);
- o else if (!(aktif.sonraki == bagliListe.tailNode))
- o { aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki; }
- o }
- o }

C# Programlama Dilinde İki YÖNLÜ BAĞLI LİSTE

- İKİ YÖNLÜ BAĞLI LİSTE
- `public class ListNode {`
- `public string adSoyad;`
- `public ListNode onceki, sonraki;`
- `public ListNode(string adSoyad)`
- `{ this.adSoyad = adSoyad; }`
- `}`
- `public class LinkedList {`
- `public ListNode headNode, tailNode;`
- `public LinkedList()`
- `{`
- `headNode = new ListNode("head");`
- `tailNode = new ListNode("tail");`
- `headNode.onceki = headNode;`
- `headNode.sonraki = tailNode;`
- `tailNode.onceki = headNode;`
- `tailNode.sonraki = tailNode;`
- `}`
- `}`

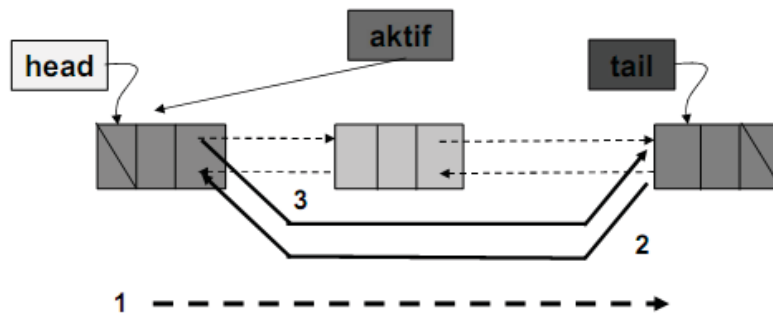

C# Programlama Dilinde Bağlı Liste Örneği ve Kullanımı

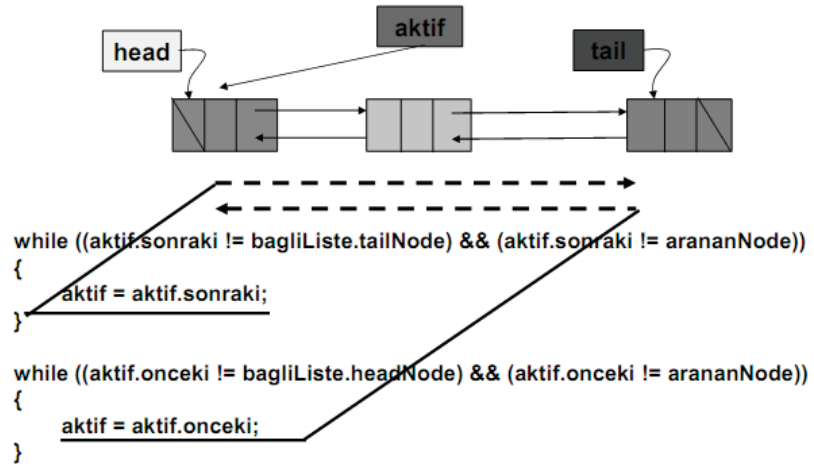
- Eleman ekleme
- `ListNode yeniNode = new ListNode("Mustafa");`
- `yeniNode.sonraki = aktif.sonraki;`
- `aktif.sonraki.onceki = yeniNode;`
- `aktif.sonraki = yeniNode;`
- `yeniNode.onceki = aktif;`

C# Programlama Dilinde Bağlı Liste Örneği ve Kullanımı

- Eleman silme
- while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != silinecekNode))
- {
- aktif = aktif.sonraki;
- }
- aktif.sonraki.sonraki.onceki = aktif;
- aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki;

C# Programlama Dilinde Bağlı Liste Örneği ve Kullanımı

- Eleman arama
- while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != arananNode))
- { aktif = aktif.sonraki; }
- while ((aktif.onceki != bagliListe.headNode) && (aktif.onceki != arananNode))
- { aktif = aktif.onceki; }

C++ Dairesel Bağlı listeler ile oyun

- #include "stdio.h"
- #include "conio.h"
- #include "stdlib.h"
- #include "string.h"
- #include "iostream.h"
- //OYUNCULARIN İSİMLERİ-----
- char *isimler[10]= {"HACER", "GULTEN", "IDRIS", "HASAN", "HATİCE", "CEMİL", "BELMA", "CANSU", "EBRU", "NALAN"};
- //-----
- typedef struct veri{
- char adi[20];
- struct veri *arka;
- } BLISTE;
- BLISTE *ilk=NULL,*son=NULL;
- //-----

Örnekler-Dairesel Bağlı listeler ile oyun

```
○ int ekle(BLISTE *sayigeldi)
○ {
○   if(ilk==NULL)
○   {
○     ilk=sayigeldi;
○     son=ilk;
○     ilk->arka=ilk;
○   }
○   else
○   {
○     son->arka=sayigeldi;
○     son=sayigeldi;
○     son->arka=ilk;
○   }
○   return 0;
○ }
○ //-----
```

Örnekler-Dairesel Bağlı listeler ile oyun

- o `int oyuncular()`
- o `{ BLISTE *p; int x=3,y=3,i=0; clrscr();`
- o `gotoxy(x,y);printf("DAIRESEL BAGLI LISTE");y+=2;`
- o `gotoxy(x,y);printf("ODEVIN KONUSU : Dairesel Bagli Liste Yapisini
Kullanarak Oyun Tasarlama");`
- o `y+=3; gotoxy(x,y);printf("Oyuncular : "); p=ilk;`
- o `while(p->arka!=ilk) { printf("%s\n ",p->adi); p=p->arka; i++; }`
- o `printf("%s\n ",p->adi);`
- o `y+=13;`
- o `gotoxy(x,y);printf("TOPLAM OYUNCU SAYISI : %d ",i); getch();`
- o `return 0;}`
- o `//-----`

Örnekler-Dairesel Bağlı listeler ile oyun

- `int oyundan_at(BLISTE *onceki,BLISTE *silinecek) {`
- `if(ilk->arka==ilk) { //listede bir eleman varsa`
- `clrscr();`
- `printf("Oyunda Su an Sadece 1 kisi var");`
- `printf("OYUNU KAZANAN = %s",ilk->adi); }`
- `else if(onceki->arka==ilk) //silinecek ilk eleman mı?`
- `{ onceki->arka=ilk->arka; ilk=ilk->arka;`
- `printf(" Oyundan Cıkıyor....%s",onceki->adi);`
- `free(silinecek); oyuncular(); }`
- `else if(silinecek==son)//silinecek son eleman mı?`
- `{ onceki->arka=ilk; son=onceki; free(silinecek); oyuncular(); }`
- `else //silinecek aradan mı?`
- `{ onceki->arka=silinecek->arka; free(silinecek); oyuncular(); }`
- `return 0;}`
- `//-----`

Örnekler-Dairesel Bağlı listeler ile oyun

- `void main(void) {`
- `clrscr(); randomize();`
- `BLISTE *yeni;int i,x=3,y=3;`
- `for(i=0;i<10;i++) {`
- `yeni=(BLISTE *)malloc(sizeof(BLISTE));`
- `if(!yeni) { clrscr();`
- `printf("Oyuncuları Ekleme Yapacak Kadar Bos Alan Yok Kusura Bakmayiniz");`
- `exit(0); }`
- `else { strcpy(yeni->adi,isimler[i]); ekle(yeni); }`
- `}`
- `clrscr();x=3;y=3; int soylene;`
- `oyuncular();`
- `yeni=ilk; BLISTE *p; BLISTE *bironceki;`

Örnekler-Dairesel Bağlı listeler ile oyun

- o do {
- o printf("\n\nSAYIN :%s ---> Bir Sayı Soyler misiniz ? ",ilk->adi);
- o scanf("%d",&soylenen);
- o for(i=0;i<soylenen;i++) {
- o yeni->adi; bironceki=yeni; yeni=yeni->arka; }
- o //bağı koparılacak olan.. adresi=yeni, bir oncedekinin adresi bironcekinde, tahmini p ile adreslenen kişi yapacak
- o p=yeni->arka;//sayıyı tahmin edecek kişi
- o oyundan_at(bironceki,yeni); yeni=p;
- o } while(ilk!=son);
- o if(ilk==son) { clrscr(); x=5; y=5;
- o gotoxy(x,y); printf("Oyunda Su an Sadece 1 kisi var");
- o gotoxy(x,y);printf("OYUNU KAZANAN = %s",ilk->adi); y+=2;
- o gotoxy(x,y);printf("Oyun bitmistir...programi sonlandirmak için herhangi bir tusa basınız."); y+=2; getch(); exit(0); }
- o getch(); }

Örnekler -Java

- Örnek : Java'da dizi kullanarak karakter yığıtı sınıfı oluşturma ve kullanma.
- `import java.io.*;`
- `class StackChar`
- `{`
- `private int maxSize; private char[] stackArray; private int top;`
- `public StackChar(int max)`
- `{ maxSize = max; stackArray = new char[maxSize]; top= -1; }`
- `public void push(char j) { stackArray[++top] = j; }`
- `public char pop() { return stackArray[top--]; }`
- `public boolean isEmpty() { return top== -1; }`
- `}`

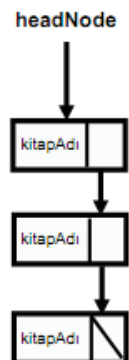
Örnekler –Java

```
○ class Reverse
○ {
○   public static void main(String args[])
○   {
○     StackChar y = new StackChar(100);
○     String str = "Merhaba";
○     for(int i=0; i<str.length(); ++i)
○       y.push(str.charAt(i));
○     while(! y.isEmpty() ) System.out.println(y.pop());
○   }
○ }
```

Örnekler –C#

- **Örnek:** Bağlı liste ile yığıt oluşturma
- `class stackNodeC`
- `{`
- `public string kitapAdi; public stackNodeC sonraki;`
- `public stackNodeC(string kitapAdi) { this.kitapAdi = kitapAdi; }`
- `}`

- `class stackC`
- `{`
- `public stackNodeC headNode;`
- `public stackC(string kitapAdi)`
- `{`
- `this.headNode = new stackNodeC(kitapAdi);`
- `this.headNode.sonraki = headNode;`
- `}`
- `}`
- `stackC kitapYigin = new stackC("");`
-

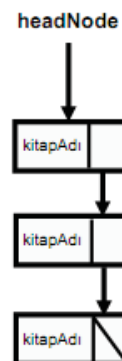
Örnekler –C#

- /* Stack işlemleri :
- boş yığın `stackSize() == 0` eleman sayısı= `stackSize()`
- eleman ekleme= `push(kitapAdi)` eleman alma= `pop()` */

```

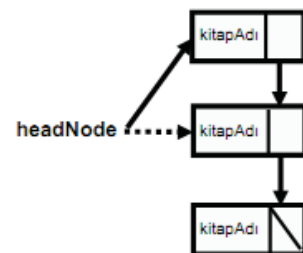
public int stackSize()
{
    stackNodeC aktif = new stackNodeC("");
    aktif = kitapYigin.headNode;
    int i = 0;
    while (aktif.sonraki != aktif)
    {
        aktif = aktif.sonraki; i++;
    }
    return i;
}

```


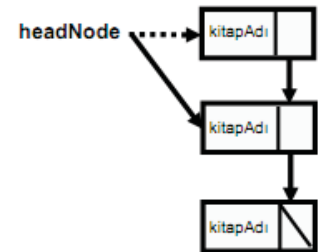
Örnekler –C#

- // Stack işlemleri (eleman ekleme)
- public void push(string kitapAdi)
- {
- if (stackSize() >= MaxSize)
- MessageBox.Show ("Yığın maksimum elemana sahip ! Yeni
- eleman eklenemez !", "Dikkat");
- else
- { stackNodeC yeniNode = new stackNodeC(tBKitapAdi.Text);
- yeniNode.sonraki = kitapYigin.headNode;
- kitapYigin.headNode = yeniNode;
- IStackSize.Text = "Stack Size =
- "+Convert.ToString(stackSize());
- } }

Örnekler –C#

- // Stack işlemleri (eleman alma)
- public void pop()
- {
- if (stackSize() == 0)
- {
- MessageBox.Show("Yığında eleman yok !", "Dikkat");
- }
- else
- {
- kitapYigin.headNode = kitapYigin.headNode.sonraki;
- }
- }

Örnekler –C++

- **Örnek:** Yığıt (Stack) kullanarak bağlı liste işlemleri. Girilen cümleyi kelimeleri bozmadan tersten yazdır.
- **#include <stdio.h>**
- **#include <string.h>**
- **#include <conio.h>**
- **#include <stdlib.h>**
- **struct kelimeler**
- **{ char kelime[50];**
- **struct kelimeler *onceki;**
- **} *tepe,*yenieleman,*yedek;**

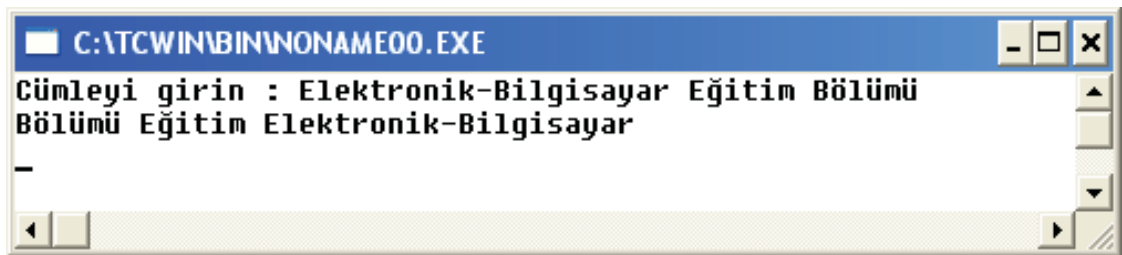
Örnekler –C++

- `void push(char *gelen) {`
- `yenieleman=(struct kelimeler *) malloc(sizeof(struct kelimeler));`
- `strcpy(yenieleman->kelime, gelen);`
- `yenieleman->onceki = tepe;`
- `tepe = yenieleman; }`
- `int pop(char *giden) {`
- `if (tepe != NULL) {`
- `yedek = tepe;`
- `strcpy(giden, tepe->kelime);`
- `tepe = tepe->onceki; free(yedek); return 0; }`
- `else`
- `return 1; /* yığın boş */`

Örnekler –C++

```
o main() {
o   char *yenikelime, *cumle;
o   tepe = NULL;
o
o   printf("Cümleyi girin : "); gets(cumle);
o   yenikelime = strtok(cumle, " "); // cumle değişkenini boşluğa göre
ayırma.
o
o   while (yenikelime) {
o       push (yenikelime);
o       yenikelime = strtok(NULL, " ");
o   }
o   yenikelime = (char *) malloc(20); /* yenikelime NULL idi, yer açalım*/
o   while (!pop(yenikelime)) printf("%s ", yenikelime);
o   printf("\n");
o   getch();
o }
```


Örnekler –C++

Yığın (Stack) devam

Infix, Postfix, & Prefix
Gösterimleri

Yığın Kullanımı - Infix Gösterimi

- Genellikle cebirsel işlemleri şu şekilde ifade ederiz: $a + b$
- Buna infix gösterim adı verilir, çünkü operatör (“+”) ifade içindedir.
- Problem: Daha karmaşık cebirsel ifadelerde parantezlere ve öncelik kurallarına ihtiyaç duyulması.
- Örneğin:
 - $a + b * c = (a + b) * c ?$
 - $= a + (b * c) ?$

Infix, Postfix, & Prefix Gösterimleri

- Herhangi bir yere operatör koymamamızın önünde bir engel yoktur.
- **Operatör Önde (Prefix) : + a b**
 - Biçim: işlem işlenen işlenen (operator operand operand) şeklindedir: + 2 7
 - İşlem sağdan sola doğru ilerler. Öncelik (parantez) yoktur.
- **Operatör Arada (Infix) : a + b**
 - Biçim: işlenen işlem işlenen (operand operator operand) şeklindedir: 2 + 7
 - İşlem öncelik sırasına göre ve soldan sağa doğru ilerler.
- **Operatör Sonda (Postfix) : a b +**
 - Biçim: işlenen işlenen işlem (operand operand operator) şeklindedir: 2 7 +
 - İşlem soldan sağa doğru ilerler. Öncelik (parantez) yoktur.

Prefix, Postfix : Diğer İsimleri

- Prefix gösterimi Polanyalı (**Polish**) bir mantıkçı olan **Lukasiewicz**, tarafından tanıtıldığı için “**Polish gösterim**” olarak da isimlendirilir.
- Postfix gösterim ise ters **Polish** gösterim “**reverse Polish notation**” veya **RPN** olarak da isimlendirilebilir.

Neden Infix, Prefix, Postfix ?

- **Soru:** infix gösterimde çalışmayla herşey yolunda iken neden böyle “aykırı”, “doğal olmayan” bir gösterim şekli tercih edilsin.?
- **Cevap:** postfix and prefix gösterimler ile parantez kullanılmasına gerek yoktur !

Infix, Prefix, Postfix İşlemleri

○ İşlem önceliği (büyükten küçüğe)

- Parantez
- Üs Alma
- Çarpma /Bölme
- Toplama/Çıkarma

- Parantezsiz ve aynı önceliğe sahip işlemcilerde soldan sağa doğru yapılır (üs hariç).
- Üs almada sağdan sola doğrudur. $A-B+C$ 'de öncelik $(A-B)+C$ şeklindedir. $A^B \cdot C$ 'de ise $A^B \cdot C$ şeklindedir. (parantezler öncelik belirtmek için konulmuştur)

Parantez -Infix

- $2+3*5$ işlemini gerçekleştiriniz.
- **+** önce ise:
 - $(2+3)*5 = 5*5 = 25$
- ***** önce ise:
 - $2+(3*5) = 2+15 = 17$
- Infix gösterim paranteze ihtiyaç duyar.

Prefix Gösterim

- $+ 2 * 3 5 =$
- $= + 2 \underline{* 3 5}$
- $= + 2 \underline{15} = 17$
- $* + 2 3 5 =$
- $= * \underline{+ 2 3 5}$
- $= * \underline{5 5} = 25$
- Paranteze ihtiyaç yok!

Postfix Gösterim

- $2\ 3\ 5\ *\ + =$
- $= 2\ \underline{3\ 5\ *}\ +$
- $= \underline{2\ 15}\ + = 17$
- $2\ 3\ +\ 5\ *\ =$
- $= \underline{2\ 3\ +}\ 5\ *$
- $= \underline{5\ 5}\ * = 25$
- Paranteze ihtiyaç yok!
- **Sonuç:**
- Infix işlem sıralarının düzenlenmesi için paranteze ihtiyaç duyan tek gösterim şeklidir

Tamamen Parantezli Anlatım

- TPA gösterimde her operatör ve işlenenini çevreleyen parantezlerden oluşan tam bir set vardır.
- Hangisi tam parantezli gösterim?
 - $(A + B) * C$
 - $((A + B) * C)$
 - $((A + B) * (C))((A + B) (C))$

Infix'ten Prefix'e Dönüşüm

- Her bir operatörü kendi işlenenlerinin soluna taşı ve parantezleri kaldır. :

$$((A + B) * (C + D))$$

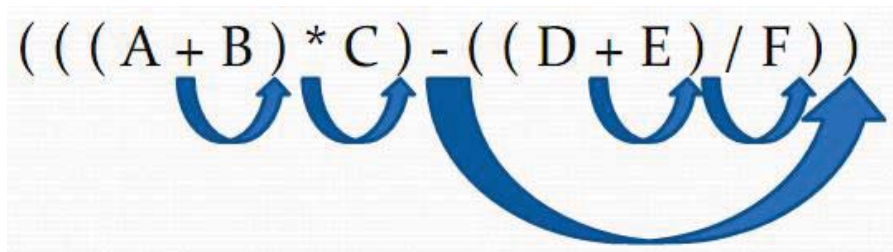
$$(+ A B * (C + D))$$

$$* + A B (C + D)$$

$$* + A B + C D$$

- İşlenenlerin sırasında bir değişiklik olmadı!

Infix'ten Postfix'e Dönüşüm

- $((AB+^*C)-((D+E)/F))$
- $(AB+C^* - ((D+E)/F))$
- $AB+C^* ((D+E)/F)-$
- $AB+C^* (DE+ / F)-$
- $A B + C * D E + F / -$
- İşlenenlerin sırası değişmedi!
- Operatörler değerlendirme sırasına göre!

Infix, Prefix, Postfix

- Aşağıda verilen işlemlerde işleyişi bakınız

Infix	Postfix	Prefix
$A+B-C$	$AB+C-$	$-+ABC$
$(A+B)*(C-D)$	$AB+CD-*$	$*+AB-CD$
$A^B*C-D+E/F/(G+H)$	$AB^C*D-EF/GH+/+$	$+-*^ABCD//EF+GH$
$((A+B)*C-(D-E))^(F+G)$	$AB+C*DE-FG+^$	$^-*+ABC-DE+FG$
$A-B/(C*D^E)$	$ABCDE^*/-$	$-A/B*C^DE$

Infix, Prefix, Postfix İşlemleri

- Örnek: Parantezsiz operatör arada ifadenin operatör sonda hale çevrilmesi : $a + b * c - d$

<u>Okunan</u>	<u>Yığıt</u>	<u>Çıktı /Operatör sonda ifade</u>
a		a
+	+	a
b	+	a b
*	+ *	a b
c	+ *	a b c
-	+ *	a b c
	+	a b c *
	-	a b c * +
d	-	a b c * + d -

Operatör Sonda (Postfix) İfadenin İşlenişi:

Örnek: a b c * + d - ifadesini a=2 b=3 c=5 d=10 --> 2 3 5 * + 10 -

Okunan

Yığıt

Hesaplanan

2

2

3

2 3

5

2 3 5

*

2

islem=* pop1=5 pop2=3

2 15

3 * 5=15

+

17

islem=+ pop1=15 pop2=2

2 + 15 =17

10

17 10

-

7

islem=- pop1=10 pop2=17

17 - 10= 7

a b c * + d -

Infix, Prefix, Postfix İşlemleri

- Örnek: Parantezli operatör arada ifadenin operatör sona hale çevrilmesi. Infix ifade: $(2 + 8) / (4 - 3)$

Okunan	Yığıt	Hesaplanan
((
2	(2
+	(+	2
8	(+	2 8
)		2 8 +
/	/	2 8 +
(/(2 8 +
4	/(2 8 + 4
-	/(-	2 8 + 4
3	/(-	2 8 + 4 3
)	/	2 8 + 4 3 -
		2 8 + 4 3 -
		2 8 + 4 3 - /

Örnek: Java

- postfix olarak yazılmış ifadeyi hesaplayarak sonucu bulan bir program yazınız. Örnek olarak $5\ 3\ 2\ -\ /\ 4\ 7\ *\ +$ ifadesinin sonucunu bulunuz. Sonuç = 33 olarak bulunacak.

Örnek: Java

- `import java.awt.*;`
- `import java.io.*;`
- `import java.util.*;`

- `public class yigin {`
- `public int top=0;`

- `public void push(int x, int a[], int top)`
- `{ a[top] = x; ++top; this.top=top; }`

- `public int pop(int a[], int top)`
- `{ --top; this.top=top; return a[top]; }`
-

Örnek:

```
o public static void main(String[] args) {  
o     yigin metot = new yigin();  
o     String str = ""; int x = 0, a = 0, b = 0; int stk[] = new int [120];  
o     Scanner oku = new Scanner(System.in);  
o     System.out.println("\n Postfix ifadeyi giriniz\n");  
o     str = oku.nextLine();  
o     for(int i = 0; i < str.length(); i++)  
o     { if(str.charAt(i) == '+')  
o         { b = metot.pop( stk, metot.top);  
o           a = metot.pop( stk, metot.top);  
o           metot.push( a + b, stk, metot.top);  
o           System.out.println("\n a+b =" + (a+b));  
o         }  
o     }
```

Örnek:

- `else if(str.charAt(i) == '-')`
- `{ b = metot.pop(stk,metot.top); a = metot.pop(stk, metot.top);`
- `metot.push(a - b, stk,metot.top);`
- `System.out.println("\n a-b =" + (a-b));`
- `}`
- `else if(str.charAt(i) == '/')`
- `{ b = metot.pop(stk, metot.top); a = metot.pop(stk, metot.top);`
- `metot.push(a / b, stk, metot.top);`
- `System.out.println("\na/b= " + a/b);`
- `}`
- `else if(str.charAt(i) == '*')`
- `{ b = metot.pop(stk, metot.top); a = metot.pop(stk, metot.top);`
- `metot.push(a * b, stk, metot.top);`
- `System.out.println("\n a*b= " + a*b);`
- `}`
-
-
-

Örnek:

- `if(str.charAt(i) >= '0' && str.charAt(i) <= '9')`
- `{ x=str.charAt(i)- '0'; metot.push(x, stk, metot.top); }`
- `}`
- `System.out.println("\n Postfix ifadesinin işlem sonucu="+ metot.pop(stk, metot.top));`
- `}`
- Çıktı:
- Postfix ifadeyi giriniz
- 532-/47*+
- $a-b = 1$
- $a/b = 5$
- $a*b = 28$
- $a+b = 33$
- Postfix ifadesinin işlem sonucu=33

Infix, Prefix, Postfix İşlemleri

- Örnek: Aşağıda boş bırakılan alanları tamamlayınız

Infix	Prefix	Postfix
2x(3+5)-7^2(2+1)		
	++x23^-5721	
		235+7-^2x1+
2x3+5-7^2+1		

Infix, Prefix, Postfix İşlemleri

○ Cevap

○ Infix

○ $2x(3+5)-7^2(2+1)$

○ $(2x3)+(5-7)^2+1$

○ $2x(3+5-7)^2+1$

○ $2x3+5-7^2+1$

Prefix

$-x2+35^7+21$

$++x23^5-721$

$+x2^5-+35721$

$+--x235^721$

Postfix

$235+x721+^--$

$23x57-2^5+1+$

$235+7-^2x1+$

$23x5+72^5-1+$

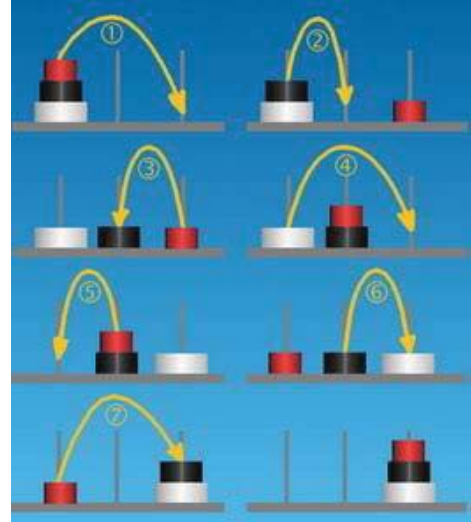
Hanoi Kuleleri Yığın temelli Çözüm

- **Verilen:** üç iğne
 - İlk iğnede en küçük disk en üstte olacak şekilde yerleştirilmiş farklı büyüklükte disk kümesi.
- **Amaç:** diskleri en soldan en sağa taşımak.
- **Şartlar:** aynı anda sadece tek disk taşınabilir.
- Bir disk boş bir iğneye veya daha büyük bir diskin üzerine taşınabilir.

Hanoi Kuleleri Yığın temelli Çözüm

- Problem karmaşıklığı 2^n
- 64 altın disk
- 1 taşıma işlemi 1 saniye sürsün:
- 18446744073709551616 sn
- 593.066.617.596,15 yıl
- Dünyanın sonuna 600.000.000.000 yıl var 😊

Hanoi Kuleleri– Özyinelemeli Çözüm-Java

```
o package hanoikuleleri;
o import java.util.*;
o public class Hanoikuleleri {

o public static void main(String[] args)
o {
o     System.out.print("n değerini giriniz : ");
o     Scanner klavye = new Scanner(System.in); int n = klavye.nextInt();
o     tasi(n, 'A', 'B', 'C');
o }
o public static void tasi(int n, char A, char B, char C)
o {if(n==1) System.out.println(A + " --> " + B);
o else
o {
o     tasi(n-1, A, C, B);      tasi(1, A, B, C);      tasi(n-1, C, B, A); }
o return;
o }
```

Ödev

- 1-Infix'ten Prefix ve Postfix'e Çevirin

- x
- $x + y$
- $(x + y) - z$
- $w * ((x + y) - z)$
- $(2 * a) / ((a + b) * (a - c))$

- 2-Postfix'ten Infix'e Çevirin

- $3 r -$
- $1 3 r - +$
- $s t * 1 3 r - + +$
- $v w x y z * - + *$

Ödev

- 3- postfix olarak yazılmış ifadeyi hesaplayarak sonucu bulan programı Java/C# bağlı liste yapısı ile yazınız.
- 4-Verilen Maze (Labirent) uygulamasını -başlangıç olarak istediğimiz noktadan başlayarak çıkışa ulaşmasını sağlayınız.


```

1,1,1,1,1,1,1,1
1,0,0,0,0,0,0,1
1,0,1,0,1,1,1,1
1,0,0,0,0,0,0,1
1,1,0,1,0,1,1,1
1,0,0,1,0,0,1,1
1,1,1,1,0,1,1,1

```

